ECLI:LV:AT:2023:0706.11400025314.19.L
Lieta Nr. 11400025314, SKK-387/2023
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2023. gada 6. jūlijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Irīna Jansone, Artūrs Freibergs, Sandra Kaija,

iepazinies ar apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas 2022. gada 8. novembra spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētais kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa, atzīstot, ka /pers. D/ izvairījās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, nodarot valstij zaudējumus lielā apmērā, nepareizi novērtējusi pierādījumus krimināllietā. Tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574. panta 2. punktā norādīto pārkāpumu, jo nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 218. panta otro daļu, kvalificējot inkriminēto noziedzīgo nodarījumu. Apsūdzētā darbībās nav konstatējama noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvā un subjektīvā puses. Tiesa nav pierādījusi, ka apsūdzētajam bija mērķis un nodoms izvairīties no nodokļu nomaksas, bet /pers. D/ atbildību vērtējusi ņemot vērā tikai apstākli, ka normatīvie akti uzliek par pienākumu kapitālsabiedrības valdei kārtot kapitālsabiedrības grāmatvedību. Tiesa nav motivējusi apgalvojumu, ka valdes loceklis nerīkojās kā krietns saimnieks. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka apsūdzētais uzticējās kompetentās speciālistes – grāmatvedes /pers. F/ – norādījumiem un ieteikumiem par mikrouzņēmumu veidošanu. Tiesa nepamatoti secinājusi, ka SIA „/nosaukums/" pakalpojumus sniedza mikrouzņēmuma nodokļu maksātāju sabiedrības, kuru darbinieki tika iesaistīti SIA „/nosaukums/", komercdarbībā. Pretēji tiesas konstatētajam šādas darbības vērtējamas kā nodokļu optimizācijas pasākumi normatīvo aktu ietvaros, līdz ar to SIA „/nosaukums/" darbības kopumā raksturojamas kā nodokļu plānošana, tādējādi /pers. D/ darbībās nav konstatējama noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse. Turklāt apelācijas instances tiesa pretēji Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūrai lietā SKA?105/2018 atzinusi, ka spriedumā konstatētie nodokļu plānošanas pasākumi traktējami kā izvairīšanās no nodokļu nomaksas, nevis nodokļu plānošanas pasākumi.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībā daļēji atkārtoti apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Edgara Zieriņa apelācijas sūdzībā norādītie argumenti, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzības argumenti pamatoti ar viņa atšķirīgo viedokli par lietā iegūto pierādījumu ticamības un pietiekamības vērtējumu, savukārt lietā iegūto pierādījumu izvērtēšanu saskaņā ar likumu veic tā tiesa, kas iztiesā lietu pēc būtības.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā vainīgums inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pierādīts ar likumā paredzētā kārtībā iegūtām un noteiktā procesuālā formā nostiprinātām attiecināmām, pieļaujamām, ticamām un pietiekamām ziņām par faktiem to kopumā un savstarpējā sakarībā. Pamatojoties uz lietā iegūtajiem pierādījumiem, tai skaitā liecinieku /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/, /pers. R/, /pers. S/, /pers. T/, /pers. U/, /pers. V/, /pers. Z/, /pers. A0/, /pers. AA/, /pers. AB/, /pers. AC/, /pers. AD/, /pers. AE/, /pers. AF/, /pers. AG/, /pers. AH/, /pers. AI/, /pers. AJ/, /pers. AK/, /pers. AL/, /pers. AM/, /pers. AN/, /pers. AO/, /pers. AE/, /pers. AP/, /pers. AR/, /pers. AS/, /pers. AT/, /pers. AU/, /pers. AV/, /pers. AZ/ un /pers. B0/ liecībām, tiesa konstatējusi apsūdzētā /pers. D/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 218. pantā otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, tajā skaitā objektīvo un subjektīvo pusi. Tiesa konstatējusi, ka apsūdzētais /pers. D/, būdams uzņēmuma valdes loceklis, nerīkojās kā krietns un rūpīgs saimnieks, bet pretēji likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15. panta pirmās daļas 1., 2. un 7. punktam slēpa ar nodokli apliekamo objektu, reģistrējot mikrouzņēmumu nodokļu maksātājus SIA /Nosaukums A/, SIA /Nosaukums B/, SIA /Nosaukums C/, SIA /Nosaukums D/, lai, izmantojot tos, varētu noformēt darba tiesiskās attiecības ar faktiskajiem SIA /Nosaukums/ darbiniekiem, tādējādi izvairoties no iedzīvotāju ienākuma nodokļa, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu un risku valsts nodevas nomaksas valsts budžetā. Tiesa atzinusi, ka apsūdzētais /pers. D/ apzinājās, ka viņa rīcības rezultātā, izveidojot fiktīvus mikrouzņēmumus, valsts nesaņems normatīvajos aktos noteiktos nodokļu maksājumus par faktiskajiem SIA /Nosaukums/ darbiniekiem pilnā apmērā un vēlējās šo seku iestāšanos. Tāpat tiesa atzinusi, ka apsūdzētais /pers. D/, pamatojoties uz fiktīviem fotopakalpojumu līgumiem, nepamatoti izmaksājis sev un uzņēmuma valdes priekšsēdētājam darba algu, tādējādi izvairoties no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu veikšanas. Tiesa, analizējot noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi, ir atzinusi, ka /pers. D/ noziedzīgo nodarījumu izdarījis ar tiešu nodomu – izvairīties no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas. Tiesa konstatējusi, ka /pers. D/ rīcības rezultātā valsts budžetā netika nomaksāti SIA /Nosaukums/ nodokļi un tiem pielīdzinātie maksājumi lielā apmērā.

Turklāt apelācijas instances tiesa, izvērtējot pierādījumus lietā, ir atzinusi, ka, slēdzot fiktīvus fotopakalpojumu līgumus, kā arī veidojot fiktīvus mikrouzņēmumus, /pers. D/ apzināti izvairījās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas lielā apmērā un viņa darbības nebija saistāmas ar nodokļu plānošanas pasākumu veikšanu.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzības argumenti faktiski pauž sūdzības iesniedzēja neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Tādējādi konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmajā daļā norādītais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu un 573.[1] panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I.Jansone A.Freibergs S.Kaija